

OCENE IN POROČILA O PUBLIKACIJAH IN RAZSTAVAH
REVIEWS AND REPORTS ON PUBLICATIONS AND EXHIBITIONS

Publikacije || Publications

Janez Keber:
Leksikon priimkov

Celje: Celjska Mohorjeva družba, 2021, 989 strani

Na svetu praktično ni človeka, ki poleg imena, dodeljenega ob rojstvu, ne bi nosil tudi priimka. Če v razmislek vzamemo uvodne misli iz knjige z naslovom *Leksikon priimkov*, pod katero se je podpisal Janez Keber, slovenski jezikoslovec, imenoslovec in leksikolog, zgoraj navedeni sestavini pravzaprav izražata »identifikacijsko oznako« vsakega človeškega bitja. Kot ugotavlja, je bila pot do izdaje, zlasti sâmo raziskovanje oziroma tolmačenje, precej kompleksna. Ideja za nastanek se je sicer porodila že ob pripravi *Leksikona imen* leta 1988 in s kasnejšimi dopolnjenimi izdajami le-tega, saj se je avtor takrat dotaknil tistih priimkov, ki so izhajali iz rojstnih imen. Zraven namreč pojasnjuje, da je vzporedno s slednjimi razlagal tudi izvor priimkov. Številne izkušnje s tega področja in kar tri desetletja konkretnih preverjanj so lani obrodili sadove v obliki omenjene, po ustvarjalčevih besedah, težko pričakovane edicije.

V njej je moč najti interpretacije za več kot 19.000 priimkov na slovenskih tleh. Uvod pisec nameni predstavitvi dolgotrajnega procesa oblikovanja pričujočega dela, nato nadaljuje s krajšimi opisi le-teh glede *na obliko, pogostost oziroma frekvenco, prostorsko razporejenost, izpričanost v starejših virih, priimkovne podstave, besedotvorno sestavo in njihov pomen*. Sledi pogled v zgodovino raziskovanja osebnih imen v Sloveniji, kjer izpostavlja Franca Miklošiča kot utemeljitelja znanstvenega raziskovanja slovenskih in slovanskih osebnih imen. Slednji je z imenoslovnimi razpravami pritegnil slovenske zgodovinarje k nadaljnjemu proučevanju in posledično nastanku obsežnih zbirk zgodovinskega imenskega gradiva ter drugih temeljnih stvaritev, ki so jih osnovali Franc Kos, Milko Kos, Pavle Blaznik, Otto Kronsteiner in ostali. Poleg že naštetih se ustavi še ob nekaterih vidnejših raziskovalcih priimkov in na kratko oriše opuse njihovih člankov in razprav na to temo. Preden se loti dejanske razčlenitve, pojasni okrajšave citiranih del, preostale kratice, okrajšave, oznake in prvi del leksikona zaokroži s seznamom virov in literature.

Jedro ali bolje rečeno bistvo leksikona predstavljajo utemeljitve priimkov od črke A do črke Ž. Že zgoraj smo spomnili na ključne komponente, ki jih vsebuje publikacija. Pozoren bralec lahko opazi, da je pri vsakem od priimkov najprej opravljena statistična analiza, ki prikazuje, koliko oseb ga je v določenem časovnem obdobju nosilo. Za vzorec vzame razpon med letoma 1971 in 2020, hkrati dodaja še podatke o pojavnosti posameznega priimka po slovenskih regijah.

Ker zna biti statistika sama po sebi precej dolgočasna in zlahka odvrne pozornost, jo je Keber bolj ali manj učinkovito opremil s podrobnejšimi razlagami izvorov priimkov in njihovih različic. V zadnjem zaključnem delu jih najdemo zbrane skupaj pod rubriko *Seznam priimkov*. Opisani leksikon je primeren tako za ljubiteljsko kot strokovno raziskovanje, saj poda vsaj okvirno iztočnico za nadaljnje preučevanje tega področja.

